

що наукова часопись як Чтенія опублікували таку ділетантську й незвісно — для кого написану й кому потрібну роботу. М. Г.

Д. Айваловъ и Е. Рѣдинъ — Древніе памятники искусства Кіева. Софійській соборъ, Златоверхо-Михайловскій и Кирилловскій монастири, Харків, 1899, ст. 62 (відб. в Сборника Харьків. іст. філол. тов.).

Автори, два професори штуки в російських університетах, зробили собі імя розвідкою про мозаїки і фрески київської катебри сьвятої Софії. Тепер прийшла їм симпатична гадка спопуляризувати результати дотеперішніх дослідів про найважнійші пам'ятки Київа для молодіжи і для ученичих прогульок. Тому ся статя і появилася в збірнику педагогічного відділу при Харківськїм історично-філюльогічнїм товаристві.

При такїм характері сеї статі нового вона не дає нічого, се тільки скорочене повторене сказаного в згаданій книжцї авторів: „Кієво-Софійській Соборъ, Изслѣдование древней мозаической і фресковой живописи, Спб., 1889“, та у д. Кондакова в IV випуску „Русскихъ древностей“. Найбільше місця уділено Софійській катебрі, його будові, де згадано коротко при пізнійші прибудованя, а головню мозаїкам і фрескам; подадо також опис т. з. „Гробницї Ярослава“, як пам'ятки різьби; все се за Кондаковим, місцями майже дословно, а частійше в скороченю; дальші дві київські пам'ятки — монастир Михайлівський і Кирилівський взяті коротко, подібно як і у Кондакова, з тою різницею, що при описи кирилівських фресків додана на початку коротка історія сього монастиря, чого нема в праці Кондакова.

Ідучи за Кондаковим, автори попадають в деякі помилки автора „Русскихъ Древностей“. І таки титул не вповні відповідає змістови, бо-ж описанем трьох висше згаданих церквей не перебрано всіх пам'яток Київа. Зовсім не висвітлено давню київську архітектуру. В порівнаню з софійськими фресками дуже мало дано місця фрескам Кирилівського монастиря, що як звісно, мають для історії руської штуки навіть більше значіне ніж софійські, як твори місцевих майстрів. Повторено також за Кондаковим деякі похибки, впр. занотую замітку, що софійські фрески були забілені „найправдоподібнійше уніятами, що як звісно, старались знищити, або закрити все, що нагадувало грецький обряд (вѣроисповѣданіе); се нікому не „извѣстно“ і не вірно, бо-ж і уніяти тримали ся грецького обряду і не мали причини нищити, й не нищили його останків.

При всім тім треба признати княжку дуже користою; добре було-б як би за прикладом шановних авторів пішли й иньші спопуляризували й иньші пам'ятки руської штуки. Шкода тільки, що образки вийшли негарно, але се вже вина харківської друкарні. М. Г—а.